आर्थिक वर्ष २०७८/०७९ को
वजेट निति तथा कार्यक्रम

महाशिला गाँउपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

वालाकोट, पर्वत
गण्डकी प्रदेश, नेपाल

२०७८ असार १०

महाशिला गाँउपालिकाका उपाध्यक्ष ज्यू, वडाअध्यक्ष ज्यू, कार्यपालिकाका सदस्य ज्यू, सभासद ज्यू, प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत, कर्मचारी मित्रहरु, विभिन्न संघ संस्थाका प्रतिनिधिहरु, पत्रकार मित्रहरु सम्पूर्णमा हार्दिक अभिवादन ॥

उपस्थित सम्पूर्ण महानुभावहरुमा महाशिला गाउँपालिकाका तर्फवाट हार्दिक स्वागत गर्दछु ।

आज हामी स्थानिय सरकारको रुपमा निति कार्यक्रम र वजेट निर्माणको पाचौ वर्षमा प्रवेश गरेका छौ । निर्वाचित प्रतिनिधिको हैसियतमा हामीले गरेका वाचाहरु पुरा गर्न र कामको नतिजाहरु प्राप्त हुन थालेका छन् । विगत २ वर्ष देखी विश्व महामारीको रुपमा कोभिड़ -१९ कोराना भाईरसले हामीलाई थप चुनौती र मानव स्वास्थयमा पारेको जोखिमका वावजुत स्वास्थ्य क्षेत्रमा आकास्मिक लगानी एवं महामारीसंग जुध्नकालागि नै श्रोत साधन र धेरै समय खर्चन वाध्य वनाएको छ । आवाधिक योजना र वार्षिक योजनावद्ध विकासलाई जोखिमको विचमा नै निरन्तरता दिनु पर्ने वाध्यता रहेको यस सभा समक्ष जानकारी गराउँदछु ।

कोराना भाईरससंगको विश्व महामारीको यो संकटको सामना गर्न साथै सवै जनसमुदायहरुले स्वयं सचेत हुन, आपसी सहयोग, समुदाय स्तरमा मानविय संवन्ध, सवै विच एक आपसमा सद्भाव राख्न साथै मानव विपत्तिको रुपमा लिई सवै संक्रमित विरामीहरुलाई सहानुभूति सहयोग दिन र आवश्यक आर्थिक नैतिक र भौतिक सहयोगकालागि अपिल गर्दछु । यस विश्व महामारीवाट आम नेपाली र महाशिलावासीहरुले अवश्य रोगलाई पराजित गर्ने छौ । यो संकटमा महाशिला सरकारले तपाईहरुको सेवा गर्ने छ । तपाईहरुको साथमा हरदम रहने छ र सधै रहने विश्वास दिलाउन चाहन्छु ।

नेपाल निर्माणमा प्रजातान्त्रिक, लोकतान्त्रिक, गणतान्त्रिक र संधियता सहित सामाजिक मुक्ति आन्दोलनमा सहभागी जनसमुदाय प्रति सम्मान व्यक्त गर्दै, नेपाली आमाका थुप्रै सपुतहरुले वलिदानी पूर्ण संधर्ष र साहदत प्राप्त शहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धान्जली अर्पण गर्दछु । साथै घाईते र अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरु प्रति सु-स्वास्थ्य कामना सहित उहाँहरुको योगदानको उच्च सम्मान गर्दछु ।

नेपालमा राष्ट्रियता, सार्वभौमसत्ता र स्वतन्त्रताकालागि थुप्रै सपुतहरुले रगत वगाउनु भएको छ । आज वर्तमान अवस्थामा राष्ट्रियताको सवाल प्रखर भएर आएको छ । कालापानी लिपुलेख नेपाली भूमी विषय भारतले हडेपेकोमा नेपालले आफ्नो भुमीको पहिचान सहित नक्सा प्रकाशन गरेकोछ । अहिले पनि सो ही कारणले नेपालमा राजनैतिक विवाद र अस्थिरता पैदा भएको छ । यो विषयमा नेपालले असंलग्न परराष्ट्र नितिको अवलम्वन गर्नु पर्दछ । हाम्रा छिमेकीहरुलाई हेपाहा होईन असल छिमेकीमा रुपान्तरण गर्ने दायित्व पनि हामीलाई नै आएको छ । केन्द्र सरकारले यसमा दृढतापूर्बक लड्नकालागि आव्हान समेत गर्दछु ।

नेपालको राजनैतिक आन्दोलन अवका दिनमा समाप्त भएको छ । तर पनि राजनैतिक स्थिरता कायम हुन नदिने शक्ति पार्टी भित्र र वाहिर अराजक प्रवृति सवै दलमा देखा परेका छन् । जसले निर्वाचन र राजनैतिक स्थिरतालाई धक्का पुगेको छ । हामी नयाँ नेपाल निर्माणको चरणमा प्रवेश गरेका छौ । मानसिकता पुरानै वोकेको छौ । मुलुकमा संघिय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रको अभ्यास भई रहेको संदर्भमा संसदिय जोड घटाउले संसद र सरकार संचालनमा वाधा हुनुले ५ वर्ष सम्म सरकार संचालन नहुनुले व्यावस्था प्रतिको वितृष्णा वढेको छ । राजनैतिक सवालमा अदालतलाई निर्णायक वनाउँदा लोकतन्त्र, दलिय शासन र प्रतिस्पर्धा भन्दा पनि दाउपेचमा अंक गणितमा देशको शासन संचालनले जनताको जनमतको कदर नभएको आभाष जनतमा भएको छ । आजको आवश्यकता ३ तहको सरकारले कोरोना भाईरस विश्व महामारी विरुद्ध जनताको जिवन रक्षा गर्ने साथै दिगो विकासकालागि खुसी जनता सुखी नेपाली र समृद्ध नेपालको सपना साकार पार्ने लक्ष्यमा दृढ संकल्प साथ काम गर्ने हो । हाम्रो शासनको स्वरुपमा परिवर्तन भए पनि राजनैतिक दल र कर्मचारीतन्त्रको केन्द्रीकृत मानशिकता हुनु विकासकालागि वाधक सोच हो । यो सोचमा परिवर्तन हुन जरुरी छ । अहिले पनि शासन व्यावस्था को ढाँचा परिवर्तन भएपनि सोच परिवर्तन नहुनुले संघियताको मुलमर्म अनुरुप श्रोत साधन र कर्मचारी समेतको व्यावस्थापन भएको छैन । हामी पारदर्शीता, शुसासन साथै

भ्रष्ट्रचारमुक्त समाज निर्माणकालागि राजनैतिक नेतृत्व र कर्मचारी संयन्त्रको शुद्धिकरण आजको आवश्यकता हो ।

दिगोविकास, मानव अधिकार,संस्थागत शुसासन, पारदर्शीता, जवाफदेहीता र कानुनी राज्यकालागि केन्द्र, प्रदेश र स्थानिय सरकारको सहकार्य साथै समन्वय विना संभव छैन र जसकालागि सवैले स्थानिय सरकारलाई वलियो वनाउन ध्यान दिन जरुरी छ । सवैकोजग भनेको स्थानिय सरकार हो । जुन कुरा कोरोना भाईरसको महामारीमा स्थानिय सरकारले गरेको कामवाट समेत पुष्टि भएको छ । हाल पनि केन्द्र तथा प्रदेश सरकारले समयमा ऐन, नियम नवनाउनु परिमार्जन नगर्नु र पर्याप्त आर्थिक, भौतिक, कर्मचारी व्यावस्थापन, आवश्यक भौतिक पूर्वाधार र श्रोत साधनको व्यावस्थापन नहुनुले सेवा दिने काममा कठिन भए पनि स्थानिय सरकारले कामहरु संचालन गरेका छन् । जसवाट जनताले सकारात्मक रुपमा हेर्ने अवस्था सृजना भएकोछ ।

हामीहरुले केही कुराहरु सकारात्मक पनि लिनु पर्दछ, यो संघियताले विधायकी, कार्यपालिका र न्यायपालिकासंग संवन्धित अधिकारको प्रयोग गर्ने कार्य स्थानिय सरकारमा हुनुले जनताले पाउने सेवा सुविधामा सहजता र सुगमता सृजना भएको छ । तर यो सेवा सुविधा प्रयाप्त छैन, संविधान र कानुनमा भएको व्यावस्था वमोजिम कार्यान्वयन गर्न अझै जोड दिन जरुरी छ ।

आदरणीय यहाँ उपस्थित् सभासद ज्यूहरु, हामीले एक दशक लामो राजनैतिक संक्रमणवाट द्धन्दको रुपान्तरण र २०७२ को संविधान घोषणाले आज नयाँ युगको थालनी भए पनि पुनः देश व्याक्तिगत स्वार्थ र दलिय राजनैतिक गैह्र चरित्रले पुनः द्धन्द र अस्थिरता धकेलिने खतरामा आएको छ । राजनैतिक स्थिरताका वारेमा सवै राजनैतिक दलले सोच्न जरुरी छ । केन्द्र र प्रदेश सरकारकारमा ५ वर्ष स्थायी सरकार संचालन हुन नदिनु मध्यावधी निर्वाचन र सरकार हेरफेरले विकास निर्माण भन्दा पनि निर्वाचन खर्चमा वजेट सक्ने अवस्था हुनु, दलियद्धन्द र अस्थिर राजनितिले गन्तव्य पुग्ने अवस्था नहुनुले राजनैतिक वितृष्णा र व्यावस्था प्रतिको खतराका संकेत देखिएका छन् ।

यस गाउँसभाको अवसरमा सभासद ज्यूहरु, लगायत गाउँपालिकालाई विभिन्न कार्यमा साथ र सहयोग गर्नु हुने सम्पूर्ण महाशिला गाँउपालिकाका आदरणीय आमा,वुवा,दिदी-बहिनी तथा दाजु-भाईहरु, निर्वाचित सम्पूर्ण जनप्रतिनिधि एवं क्रियाशिल राजनैतिक दलहरु तथा सामजिक विकास अभियन्ताहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारी एवं पत्रकारहरु र विभिन्न कार्यालय, संघ, संस्था लगायत सम्पूर्ण प्रति हार्दिक आभार व्यक्त गर्न चाहन्छु ।

यस गाँउ सभाले विगतमा वर्ष देखी नै "महाशिलाको परिकल्पना, दिगो आर्थिक विकास, जन जनको समृद्धी, हाम्रो चाहना" भन्ने नारालाई सफलिभूत पार्न यस गाँउपालिकाको समग्र विकासको लागि आ.व.२०७८/०७९ को वार्षिक नीति, कार्यक्रम यस सम्मानित सभा समक्ष प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित छु । आवाधिक योजनामा तोकिएका साथै विगतका कार्यक्रमहरुलाई सम्पादन गर्ने गरी निति कार्यक्रम तय गरिएको जानकारी गराउँन चाहन्छु ।

उपस्थित आदरणीय सभासद ज्यू,

नेपालको संविधानले परिकल्पना गरेको तीन तहको सरकार, त्यसमा क्षेत्राधिकार र संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार बीचको सहकार्य, समन्वय र सहअस्तित्व समेतको मर्म अनुसार नेपाल सरकार र प्रदेश सरकारले प्रस्तुत गरेको दिगो विकासको लक्ष्य प्राप्ति सहितको नीति तथा कार्यक्रम समेतलाई मध्यनजर गर्दै स्थानीय तहको विगतका वर्षका अनुभव र गाउँसभा मार्फत पारित ऐन, नियम तथा कार्यविधि समेतका आधारमा यस गाउँपालिकाको समग्र पक्षमा ध्यान दिदै आगामी आ.व.२०७८/०७९ को गाउँपालिकाको नीति तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्दा लिइएका आधारहरु देहाय बमोजिम रहेको व्यहोरा म यस सम्मानित सभा समक्ष अनुरोध गर्न चाहन्छु ।

- नेपालको संविधान २०७२ ले परिलक्षित गरेका निर्देशक सिद्धान्त तथा नीतिहरु,
- स्थानिय सरकार संचालन ऐन र हाल नेपाल सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारले जारी गरेका निति नियम, ऐन कानुन साथै महाशिला गाउँपालिका सभाद्धारा पारित विभिन्न कानुन तथा नियम तथा नितिहरु
- कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमासम्बन्धी मार्गदर्शन,
- योजनाको आधारपत्रमा उल्लिखित व्यवस्थाहरु

- नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार र विभिन्न मन्त्रालय मार्गदर्शन तथा निर्देशन र सुझावहरु,
- विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तरराष्ट्रिय सन्धी संझौता र प्रतिवद्धताहरु
- सहस्राव्दी विकास लक्ष्यमा आधारित भई नेपाल सरकार र गण्डकी प्रदेश सरकारले प्राथमिकीकरण गरेका योजनाहरु

- महाशिला गाउँपालिकाको ५ वर्षे आवाधिक योजनामा आधारित योजनाको आधार
- वस्तिगत, टोल विकास संस्था र वार्ड स्तर, विषयगत समिति, योजना तर्जुमा समिति हुँदै सहभागितामूलक योजना तर्जुमा प्रक्रियाद्धारा प्राथमिकीकरण सहित प्राप्त भएका आयोजना, कार्यक्रम तथा स्थलगत रुपमा अनुगमनमा जनतावाट आएका सुझावहरुका आधारमा यो निति तथा कार्यक्रम तयार पारिएको छ ।

आदरणीय सभासद ज्यूहरु, आवाधिक योजनामा आधारित भई सूचकका आधारमा आगामी आर्थिक वर्षको नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन पश्चात देहायका उद्देश्यहरु हासिल हुने अपेक्षा गरिएकोछ ।

- जनताको जिवन वचाउने कामकालागि विश्वमहामारी कोभिड विरुद्ध जनताको स्वास्थ्य उपचार सहज पहुँच, स्थानिय तहमा कोरोना अस्पताल संचालन निशुल्क उपचार र व्यावस्थापनमा जोड र सवै स्वास्थ्यसंस्थाहरुको पूर्वाधार निर्माणमा प्राथमिकता र केन्द्र,प्रदेश सरकार साथै सवै दातृनिकायहरु र दाताहरुसंग सहकार्यमा प्राथमिकता दिईने छ ।

- पर्यटन विकासमा पूर्वाधार निर्माण, विकास स्वयंसेवक परिचालन, कृषि तथा गैर-कृषि क्षेत्र, उद्यम विकासको क्षेत्रमा जोड दिई, स्थानिय उत्पादनमा जोड दिई आत्मनिर्भरता तर्फ उन्मुख गरी व्यवसायीकरणको माध्यमद्धारा हाल भइरहेको आयतमा प्रतिस्थापन गरी कृषि र पशुपालनवाट गाउँपालिकालाई आत्मनिर्भर वनाउन जोड दिईनेछ । जसकालागि अनुदानको व्यावस्था साथै केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंग सहकार्य र अन्य दातृ संस्था र गैससहरुसंग सहलगानीमा कार्यक्रम गरिने छ ।

- जेष्ठ नागरिक, महिला, दलित, जनजाति, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरुलाई सामाजिक सुरक्षा, लाभवाट वंचित समुदायहरुको स्रोत र साधनमा पहूँचमा वृद्धि गर्ने र वजारवाट गाँउ आएका, विदेशवाट फिर्ता भएका, रोजगारी गुमाएका युवाहरुको आर्थिक विकास, उत्पादन, रोजगारी सृजना गरिने छ ।

- सामाजिक परिचालनद्धारा स्थानिय तहमा वार्ड मातहतमा विभिन्न कलष्टरमा टोल विकास संस्था गठन परिचालन, महिला समुह, क्लव तथा संघ संस्था सहकारीहरुसंग सहकार्य गरी सामाजिक परिचालनलाई संस्थागत रुपमा अगाडि वढाई नागरिकका कर्तव्य र अधिकारवारे बोध गराई कर्तव्य पालना र अधिकारमा दावी गर्न सक्ने आवश्यक क्षमताको विकास गरिनेछ । साथै पूर्णखोप, जिरो होमडेलीभरी, वाल मैत्रि, पूर्ण सर सफाई युक्त गाउँपालिका, सामााजिक विकृति जाँड, रक्सी, जुवा, तास विभिन्न दुर्व्यबसनी, अपराध र महिला वालवालिका हिंसाको विरुद्धको अभियान र सामाजिक सुरक्षाका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । जनसहभागीतामा आधारित योजनालाई विशेषः प्राथमिकता दिईने छ ।

- सामुदायिक विद्यालयको शिक्षामा गुणस्तर विकास आम समुदायको सार्थक सहभागिता सुनिश्चत गर्ने कार्यक्रमहरुमा जोड दिइनेछ ।

- भौतिक पूर्वाधार विकासमा स्थायी विकास सवै गाउँपालिका भरी फलामे पोलयुक्त गाँउपालिका, १ घर १ धारा, १ घर १ टनेल, वार्डस्तरका वाह्रै महिना चल्ने सडक, महाशिला चक्रपथ र कालोपत्रे साथै थप सडकहरुको डिपिआर प्राथमीकीकरण जस्ता कार्यक्रमले यातायातको सहज पहुँच वृद्धि भएको हुनेछ । विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सिचाई र वार्ड तथा पालिका भवन निर्माणको कामको थालनी हुनेछ । जसकालागि केन्द्र र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिनेछ ।

- आन्तरिक आय वृद्धि, करको दायरा वढाउने एवं राजश्व परिचालनमा आम नागरिक र निजी क्षेत्रसँग सहकार्य गरिने छ । स्वैच्छिक कर तिर्ने वातावरण तयार गरी घर कर र मालपोत कर कार्यान्वियन गरिने छ । सो रकम जनताको प्रत्यक्ष विकासमा लगाईने छ ।

- विभिन्न विषयगत क्षेत्रमा कार्यक्रम संचालन गर्दा संस्थागत विकास साथै सुशासन र पारदर्शीता भ्रष्टचारमुक्त समाज निर्माणमा जोड दिईने छ । सार्वजनिक सुनुवाई र सवै दल तथा सामाजिक अगुवाहरुसंग सहकार्यमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

उपस्थित आदरणीय सभासद ज्यू हरु, यस महाशिला गाँउपालिकाका विद्यमान् भौगोलिक क्षेत्र एवं जाती, सम्प्रादय मौलिक कला संस्कृति, भाषा, भेषभुषा, इतिहास, कला, सँस्कृति, प्राकृतिक स्रोत साधनको सर्वेक्षण, संरक्षण र व्यावसायिक उत्पादन विशेष जोड दिन जरुरी रहेकोछ ।
आजको कोरोना महामारी विश्व संकटको घडीमा हामी सवैले आत्मनिर्भर वन्नकालागि सवै युवा समुदायले आफ्नो गाउँ र माटोलाई चिनेर **आफ्नो गाउँ आफै वनाऔ** भन्ने उद्घोष र सकारात्मक सोचका साथ घर फर्क अभियान उद्यममा लाग्ने अवसरको वातावरण सृजनामा गाउँपालिका प्रयत्नशिल छ । यो गाउँसभामा प्रस्तुत नीति तथा कार्यक्रमले यस क्षेत्रको विकासकालागि सकारात्मक र महत्वपूर्ण योगदान गर्नेछ भन्ने कुरामा मैले पूर्ण विश्वास लिएको छु ।

हाम्रा विगत ३ वर्षका उपलव्धीहरु :
आर्थिक विकास क्षेत्रमा :

- महाशिला विकास स्वयंसेवक एकघर एक रोजगार कार्यक्रम हामीले ६०० जना वेरोजगारहरुलाई लक्षिण गरेर कार्यक्रमको शुरुवात गरेका थियौ । जसमा ३७६ जना स्वयंसेवकहरुको आवेदन परेको थियो । सवैलाई हामीले परिचालन गरेका थियो । कति व्याक्तिहरु स्वयं रोजगारीमा गएका छन् भने हाल पनि २०० व्याक्तिहरु यो कार्यक्रममा सरिक भएका छन् । जुन कार्यक्रमले शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी, विद्युत, कृषि, पशुपालन, निर्माण र उत्पादनका काममा परिचालित भएका छन् । आज नेपाल सरकारले पनि प्रधानमंत्री रोजगार कार्यक्रमको रुपमा यस्तै प्रकृतिको कार्यक्रम शुरुवात गरेको छ । जसवाट हामी एक कदम अगाडी छौ भन्ने दावी गर्न सक्दछौं ।
- एक घर एक टनेल कार्यक्रम यस महाशिला गाँउपालिका भरी लागु भएको छ । करेसावारी होम गार्डेन रुपमा कृषिमा ताजा तरकारी खाने वानी विकास भएको छ । व्यावसायिक कृषिमा लाग्नकालागि कृषकहरु लगेका छन् । करिव १५०० को हाराहारीमा टनेलहरु कृषकहरुमा वितरण हुने भएको छ ।
- ह्रेम स्टे तालिम संचालन गरी ५ वार्डका ७ स्थानमा होम स्टेको शुरुवात भएको छ । ६ वटा सामुदायिक भवनहरु र अन्य पूर्वाधार निर्माण भएका छन् ।
- यसै गरी महाशिलाका सेभेन प्वाईन्टको रुपमा महाशिलाको सिलाक्षेत्र, वालारानी गंगाधर गुफा क्षेत्र, पैयूकोट, गोरल्याङ्ग क्षेत्र, चिसापानी क्षेत्र, दुक्तान वसाह क्षेत्र, फलामखानी धुँवाकोट क्षेत्र ७ स्थानलाई विकास गर्ने काममा स्थानिय सरकार ३ वटा क्षेत्रको डिपिआर समेत वनाई सकेको छ । सवैमा पर्यटक स्थलमा गाउँपालिकाले वजेट लगानी गरेको छ । प्रदेश र केन्द्र सरकारले समेत वजेट विनियोजन गरेको छ । केन्द्र र प्रदेश सरकारको महाशिलाको शिला क्षेत्र १०० गन्तव्य सुचिकृत भई गणेश मन्दिर, महादेव मूर्ति स्थापना १०८ धारा निर्माण, शिला क्षेत्रको धेरावार, परिक्रमापथ जस्ता कामहरु भएका छन् भने चिसापानीमा भ्यूटावर निर्माण र पैयुकोटमा पर्यटक पथ साथै शौचालय सहितका पूर्वाधार निर्माणमा सहयोग भएको छ ।
- उत्पादन महाअभियान मार्फत स्थानिय व्यावसायी कृषकहरुलाई दुध प्रतिलिटर रु.१०, खसि वोकाको जिउदो तौलमा मासुमा रु २५ प्रति किलो, ताजा तरकारीमा प्रति किलो रु.५ उत्पादनमा स्थानिय महिला सहकारी मार्फत कृषकहरूाई अनुदान दिने व्यावस्था मिलाएका

छौ । उत्पादन र वजारीकरणलाई सहज वनाउने गरी नितिगत रुपमा सहकारी मार्फत सहज अनुदानको व्यावस्था मिलाएका छौ । यस महाशिला गाउँपालिकाले गौरव गर्ने विषयहरु पनि रहेका छन् । जसमा लुंखु र होश्राङ्गदीमा दुध र खसी वोका र तरकारी र पाखापानीमा खसीवोका महिला सहकारी मार्फत निकासी भएको छ । विगत वर्ष देखी महिला सहकारी मार्फत होश्राङ्गदीमा सहकारी पसल संचालनमा आएको छ ।

- २ स्थानमा होश्राङ्गदीमा र वालकोटमा सामुहिक कफि फर्म र १ स्थानमा फलामखानीमा चिया विकासमा काम भई रहेको छ । यसै गरी ५ स्थानमा सुन्तला, १ स्थानमा अलैची फर्म र सवै वार्डहरुमा विभिन्न स्थानमा आलु, तरकारी, किवी खेतीको पकेट क्षेत्र वनेका छन् । सुन्तला व्लक क्षेत्रको कार्यक्रम वार्ड नं.१ देखी ५ नं. सम्म समेटेर निर्माण गरिएको छ । तरकारी फर्महरु संचालन भएका छन् ।
- सवै वार्डहरुमा वाखा पकेट क्षेत्र, कुखुरा, वंगुर, मौरीपालनलाई व्यावसायिक रुपमा संचालन भएको अवस्था रहेको छ । जसमा अनुदान गाउँपालिका, प्रदेश र केन्द्रसरकारको समन्वयमा आम्दानी वढाउने काममा सहयोग गरिएको छ ।

सामाजिक विकास :

- महाशिला गाँउपालिकाले शुरु गरेको विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रम सशर्त वजेटमा केन्द्र सरकारले गत वर्ष देखी सहयोग गर्ने भएको छ । जुन कामको शुरुवात महाशिला गाउँपालिकावाट भएको हो ।
- विद्यालयको शैक्षिक स्तर वृद्धिकालागि अंग्रेजी माध्यममा पढाउने कामको शुरुवात यस गाउँपालिकामा विगत ४ वर्ष देखी गरिरहेको छ ।
- मावि तहवाट शुरु गरिएको एक शिक्षक एक ल्यापटप, प्रत्येक कक्षामा प्रोजेक्टर कार्यक्रम सवै मावी तथा निमावि र आवाश्यकता अनुसार प्राविमा कम्प्युटर, फोटोकपी र प्रोजेक्टर गाउँपालिकाले सहयोग गरेको छ ।
- जुवा तास र मदिरा नियन्त्रण कार्यक्रम संचालनले रक्सी खाने कामलाई धेरै नै नियन्त्रण भएको छ । यो कार्यक्रम ६ वटै वार्डमा लागु भएको छ । यो एउटा सामाजिक विकृति विरुद्धको अभियानको रुपमा वुझ्न जरुरी छ । सार्वजनिक रुपमा निषेधको अवस्था रहेको छ ।
- सवै वार्डमा वर्थिङ्गसेण्टर निर्माण, संचालन र गाँउ पालिकाले आफ्नो श्रोत परिचालन गरी आमा नवशिसुको जोखिमलाई कम गरिएको छ । यसै गरी अध्यक्षा सुत्केरी भेटघाट कार्यक्रमले सुत्केरी महिलालाई खोप लागाउने र जोखिम कम हुनुले संस्थागत सुत्केरी वनाउने जिरो होम डेलिभरी अवस्था वनेको छ । सवै वार्डमा प्रसुति भवन वनेका छन् । सवै वार्डहरुमा स्वास्थ्य संस्था निर्माणचरणमा रहेका छन् । १५ सैयाको अस्पताल समेत निर्माण चरणमा रहेको छ ।
- वालमैत्री गाउँपालिकाको अभियान र वार्ड नं. ५ घोषणाको चरणका केही कामहरु भएका छन् । कोरोना महामारीले कार्य सम्पन्न गर्न सकिएको छैन ।
- विपन्न, असहाय अपाङ्गता भएका व्याक्तिहरुलाई परिचयपत्र वितरण सहयोगको काम गरिएको छ ।
- जेष्ठ नागरिकको सहयोगकालागि वैकसंग समन्वय गरी विश्वव्यापी महामारी कोरोना भाईरसको अवस्थामा वस्ति वस्तिमा भौतिक दुरी कायम गरी सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरण गरिएको छ ।
- यसै गरी गाउँपालिकाले भारत लगायतका विभिन्न देशवाट नेपाल आउने व्याक्तिहरुको विश्वव्यापी महामारी कोरोना भाईरसवाट सुरक्षित गर्न विगतमा कुश्मा सदरमुकाम पुलिङ्ग क्वारेण्टाईन र पिसिआर टेष्ट साथै हाल आएर लुंखु देउरालीमा अस्थायी कोरोना अस्पताल निर्माण गरी जटिल प्रकृतिको विरामीहरुलाई अक्सीजन सहित वेडमा राख्ने र खाने वस्ने

साथै औषधि निशुल्क उपचार भएको छ । जसमा विभिन्न स्थानिय तथा वाह्य संघ संस्थाहरुवाट सहयोग भएको छ । यसै गरी गाउँ गाँउमा पिसिआर र एन्टीजोन टेष्ट गर्ने केश पोजेटिभ भएकाहरुलाई स्थानिय रुपमा होम क्वारेण्टाईन साथै स्वास्थ्य सुरक्षामा सम्पूर्ण ध्यान दिईएको छ । विगतमा सवै वार्डमा अति विपन्नहरुलाई राहत वितरण र स्वास्थ्य संस्थामा स्वास्थ्य सामग्रीको आवश्यक व्यावस्था गरेका छौ ।

- गाँउपालिका भित्रका सवै क्लव तथा समुहले संचालन गरेका खेलकुद तथा मनोरञ्जनका क्रियाकलापमा गाउँपालिकाले प्रथम पुरस्कार र व्यावस्थापनमा सधै सहयोग गरेको छ । गाउँपालिकाले वालकोटको दहको खेलमैदान कृष्ण गोपाल स्मृति खेल मैदान लगायत वार्ड वस्तिका ससाना खेल मैदानमा निरन्तर सहयोग गरेको छ । हामी युवा खेलकुद प्रति सदैव सकारात्मक छौ भन्ने सन्देश गएको छ ।
- सवै विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारमा हामीले व्यावस्थापनमा यथेष्ट सहयोग गरेका छौ । भौतिक पूर्वाधारमा सवै विद्यालयहरु सम्पन्न हुदै गई रहेका छन् । अव महाशिलामा जिर्ण भवन र सौचालय रहने छैनन् ।
- खानेपानीमा १ घर १ धारा सवै वार्डमा शुरुवात भएको छ । फलाखानी वार्ड नं. ६ मा सवै घरमा १ घर १ धारा कार्यक्रम सम्पन्न भएको छ । करिव ८५% घरमा १ घर १ धारा भई सकेको अवस्था रहेको छ । खानेपानीको विकटता भएका वस्तिमा खानेपानीको सुविधा विस्तार भएको छ ।

भौतिक पूर्वाधार :

- सवैको चासो रहेको महाशिला चक्रपथको ट्याक ओपन पुरा भई विस्तारको कामहरु निरन्तर भईरहेका छन् । गाउँपालिकाले डिपिआर गरेका वाटोमा ५ किमी पिच गाउँपालिकाले आफै शुरु गरेको छ । दुक्तान सिम्लेको पिच शुरु भएको छ । यस वर्ष मिलनचोक भोगसिङ्ग होश्राङ्गदी र लुंखु वालाकोट होश्राङ्गदी कालो पत्रेको कामको शुरुवात हुनेछ । महाशिला गाउँपालिका राष्ट्रिय राजमार्गमा जोडिने भएको छ । पामे भदौरे राम्जा कार्कीनेटा धण्टे पाखापानी लुंखु भोगसिङ्ग होश्राङ्गदी उराम सेतीवेनी हुदै गुल्मी सम्मको वाटोले हाम्रो कनेक्टीभेटी र पर्यटन विकासमा ठूलो टेवा पुग्नेछ । आर्थिक विकासमा ठूलो मद्धत मिल्ने छ । यसैगरी वार्ड केन्द्रमा पिचवाटो र सवै वस्तिमा वाटोको पहुँचको विकास ३ वर्षमा हामीले गरेका छौ ।
- विद्युतको विकासमा सवै काठका पोलको विस्थापन र फलामेपोल युक्त गाउँपालिका गण्डकी प्रदेशमा पहिलो भएका छौ ।
- हामी सवै अत्यावश्यक सेवाका पूर्वाधार निर्माण, स्वास्थ्यका भवनहरु, वार्ड कार्यालयका भवनहरु, कम्प्युटर, ईमेल, व्याकअप जस्ता सवै सेवामा गाउँपालिकाले लगानी गरेको छ । जुनकाम सुविधा सम्पन्न नगरपालिकाले समेत गर्न सकेका छैनन् ।

विपत तथा वातावरण संरक्षण :

- महाशिला गाउँपालिकामा विपत व्यावस्थापन कोष निर्माण गरी आकास्मिक दुर्घटनामा सहयोग, जटिल रोगमा आर्थिक सहयोग अन्य समुहगत सहयोग र राहत सहयोग व्यवस्थित रुपमा गरेका छौ र हामी नागरिक प्रति जवाफदेही छौ ।
- हामी खाद्य सुरक्षाकालागि मानव र वन्यजन्तुको द्वन्द व्यावस्थापन वाँदर नियन्त्रण कार्यक्रम सम्पन्न गरेका छौ । यसवाट पनि सफलता मिलेको छ ।
- स्थानिय पोखरी संरक्षण काममा करिव महाशिलाका लोप हुन लागेका करिव ३० वटा पोखरी संरक्षण गरेका छौ ।
- डाँले घाँस, अन्य आधुनिक घाँस साथै फलफुलका विरुवा वितरण गरेर वातावरण संरक्षण गरेका छौ ।
- यस वर्ष स्थानिय वन ऐन निर्माण गरी सामुदायिक वन समुहहरुको व्यावस्थापनमा जोड दिने सोच रहेको छ ।

- सवै वार्डलाई सर सफाई र वातावरण मैत्रीवार्ड वनाउने धोषणा गर्ने चरणमा छौ ।

संस्थागत सेवा प्रवाह र शुसासन :

- सवै वार्ड कार्यालय, विषयगत कार्यालय र गाउँपालिकाको अत्यावश्यक सेवा प्रवाहकालागि आफ्नै भवनहरुको व्यावस्थापन गरिएको छ ।
- आवश्यक सवारी साधन र औजार उपकरण साथै कम्प्युटर ईन्टरनेट व्यावस्था गरिएको छ ।
- वार्डस्तरमा समेत ईन्जिनियर प्राविधिक, कृषि, पशु सेवाका प्राविधिक, कार्यालय सहायक स्तरका कर्मचारी साथै महाशिला विकास स्वयंसेवक समेत व्यावस्थापनमा सवै सेवा प्रवाह सहज वनाउने प्रयत्न गरिएको छ ।
- विकास र प्रशासनिक खर्चमा मितव्ययी वनाई ८०% विकास र २०% प्रशासनिक खर्चमा सवै कर्मचारी पदाधिकारीको खर्च व्यावस्थापन गरिएको छ ।
- महिला स्वास्थ्य तथा जेष्ठ नागरिकहरुको सेवालाई विशेष जोड दिई स्थानिय रुपमा नै सेवा दिईएको छ ।
- आवधिक योजना निर्माण गरी दिर्धकालिन विकासको शुरुवात गरिएको छ ।
- स्थानिय सरकार, प्रदेश सरकार र केन्द्र सरकारसंग समन्वयलाई व्यवस्थित गरिएको छ ।
- आवश्यक ऐन, नियम र कानुन निर्माण गरिएको छ ।
- न्यायिक समितीलाई क्रियासिल वनाईएको छ साथै विभिन्न विषयगत समिती साथै लेखासमिती समेत गठन गरि कामको शुरुवात गरिएको छ ।
- कर्मचारी लगायतको विभिन्न मानवसंसाधन क्षमता विकासको कामहरु गरिएको छ ।
- वार्षिक निति तथा योजना र वजेट किताव नियमित प्रकाशन गरिएको छ ।
- सवै सूचना सार्वजनिक गर्ने र गाउँपालिकाको वेवसाईडमा प्रकाशन गर्ने गरिएको छ ।
- खरिद प्रक्रियालाई पारदर्शी वनाउन ईटेण्डरको व्यावस्थापन गरिएको छ ।
- सवै कामको होडिङ्गवोर्डको व्यावस्थामा जोड दिईएको छ ।

हामीले थालेका अभियान विशेष कार्यक्रमहरु आज राष्ट्रिय कार्यक्रम वनेका छन् । हामीले यसमा गौरव नै गर्नु पर्दछ । यस गाउँपालिकामा विद्यमान् आर्थिक विकासका क्षेत्रमा जोड दिई महाशिला विकास स्वयंसेवक कार्यक्रम विगत ४ वर्ष देखी संचालनमा ल्याएकोमा आज संघ सरकारले पनि गत वर्षदेखी प्रधानमंत्री रोजगार कार्यक्रमको रुपमा वजेट कार्यक्रम आएको छ ।
यसै गरी विद्यालय दिवा खाजा कार्यक्रम हामीले महाशिलामा विगत देखी नै शुरु गरेका थियौ, यस वर्ष देखी संघ सरकारले पनि निति कार्यक्रममा त्यो कार्यक्रम राखेको छ ।
हामीले शुरु देखी नै एक घर एक घाराको अवधारणा काम गरेको थियौ । आज केन्द्र र गण्डकी प्रदेश सरकारले निति कार्यक्रममा ल्याएको छ ।
फलामेपोल युक्त गाउँपालिका वनाउने घोषणा गरेका थियौ, गण्डकी प्रदेशले पनि कार्यक्रममा समावेश गरेको छ । यसै लिमे, पारकोटे भैसीसंरक्षण कार्यक्रम गत वर्ष देखी महाशिला गाउँपालिकाले शुरु गरेकोमा यस वर्ष गण्डकी प्रदेश सरकराले पनि वजेट निति कार्यक्रममा ल्याएको छ । माथिका कामवाट महाशिलाले लिएका निति कार्यक्रम सही र तथ्यपरक छन् भन्ने दावी गर्न सक्छौं ।
हामी स्थानिय श्रोतको परिचालनकालागि स्थानिय वन ऐनको वनाई सामुदायिक वनमा जडिवुटी साथै काष्ठ उपयोग योजना र गैरकाष्ठ वन पैदावारको खेती उपयोग गर्नकालागि र उद्यम स्थापनकालागि जग्गा लिजमा दिने व्यावस्था र आवश्यक सहयोग गर्ने र स्थानिय सरकारको तर्फवाट गैसस र निजि क्षेत्रलाई काम गर्ने वातावरण सृजना गरिने छ । स्थानिय वन ऐन थोरैमात्र पालिकाहरुले निर्माण गरेका छन् ।

स्थानिय समुदायको निजि र विभिन्न संघ संस्थाको नाममा रहेको वाँझो तथा उपयोग नभएको जमिन लिजमा लिई लगानी गर्न चाहने सहकारी, कम्पनी र निजि क्षेत्रलाई दिने र उत्पादनमा महाशिला विकास स्वयंसेवकको समेत परिचालन गरी उत्पादन वढाउने सोच रहेको छ । सो को लागी गाँउपालिकाले आवश्यक पूर्वाधार वाटो, पानी र वत्ति जस्ता काममा सहयोग गर्ने काम गर्ने गरि कार्य गरिएको छ ।

महाशिला गाउँपालिकाले बजेट निर्माण गर्दा निम्न प्राथमिकताका क्षेत्रहरु निर्धारण गरिएको छ । महाशिला गाउँपालिकाको आन्तरिक श्रोत, केन्द्र र प्रदेश सरकारको समानीकरण वजेट र राजश्व वाँडफाँडको रकमको आर्थिक विकास ३० प्रतिशत सामाजिक विकासमा १९ प्रतिशत, पूर्वाधार विकासमा ४६ प्रतिशत, वन, वातावरण र विपत व्यावस्थापनमा ३ प्रतिशत र संस्थागत विकास, सेवा प्रवाह र सुशासनमा २ प्रतिशत वजेटको व्यावस्थापन गरिएको छ । जसमा शसर्त वजेटवाट आएको केन्द्र र प्रदेश सरकारका कार्यक्रम, विशेष अनुदानका कार्यक्रम, आयोजना तथा परियोजनाको रकम वाहेकको यो श्रोत स्थानिय सरकारले परिचालन गर्ने छ ।

जसकालागि आ.व. २०७७१०७८ का लागि विषयगत नीति तथा कार्यक्रमहरु यस प्रकार रहेकाछन । सेवाको

विषयगत नितिहरु

क). आर्थिक विकास समिति

१. कृषि तथा पशुविकासकालागि साझेदारी कार्यक्रमकालागि हेफरको साझेदारीमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ । जसमा कम्तिमा १००० घरपरिवारलाई आय आर्जन र व्यावसायकालागि स्थानिय महिला सहकारी र अन्य सहकारी परिचालन गरी कृषि जन्य तथा पशुजन्य उत्पादनकालागि पकेट क्षेत्र विकास र आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोग गरिने छ । जसमा हरेक वार्डमा १/१ जना कृषि र पशु प्राविधिक परिचालन गरिने छ । पालिका स्तरमा अधिकृतस्तरका कृषि र पशु सेवा विज्ञ प्राविधिक परिचालन गरिनेछ ।

२. महाशिला विकास स्वयंसेवक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै एक घर एक रोजगारको नीति अवलम्वन गरिने छ । सवै स्वयंसेवकहरुलाई १५ दिन वरावर रु.७००० वरावरको श्रोत परिचालन गरिने छ । जसमा रु ५०० मासिक रुपमा स्वयंसेवकहरुले कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरेमा रु.५०० गाउँपालिकावाट थप हुनेछ । जसमा यसै आर्थिक वर्षवाट कार्यविधि लागु गर्न वजेटको व्यावस्था गरिनेछ ।

३. लिमे, पाराकोटे जातका भैंसी र पाडापाडीहरुको संरक्षण गर्न आवश्यक कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । होश्राङ्गदी र फलामखानीमा विशेष र अन्य सवै वार्डमा गरि भैसी सुत्केरी खर्च र पाडा पाडी संरक्षण वापत रु.५०० सवै भैसी वापत पशु कार्यालयका प्राविधिकको समन्वयमा वार्ड कार्यालय मार्फत सुत्केरी खर्च दिने र यदी कसैले पाडापाडी नपाली काट्न दिने र खाने दुवैलाई जनही रु. १००० जरीवाना समेतको नितिलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

४. स्थानिय गाई, भैसी, वाखा,कुखुरा,सुँगुरहरुको संरक्षण साथै नश्लसुधारको कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

५. महाशिलाका पर्यटकिय क्षेत्रको विस्तृत परियोजना प्रतिवेदन तयार गरी श्रोत परिचालनमा जोड दिईने छ ।

६. गाउँमा उद्यम, घरमै रोजगारी, घर फर्क प्यारा प्यारी कार्यक्रम संचालनगरी विदेशवाट फर्केका युवालाई व्यावसायिक ऋणमा वार्षिक छुट व्याज अनुदान कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ ।

७. कृषिवाली तथा पशु विमा अभियान सञ्चालन गर्ने नीति लिइनेछ । जसमा कृषकलाई लाग्ने प्रिमियमको ५० प्रतिशत खर्च (५ टनेल, ५ माउ बाखा, गाई/भैसी २, जग्गा ३ रोपनी भन्दा माथि) अनिवार्य गरिनेछ ।

६. लघु उद्यम कार्यक्रम स्थानिय स्तरमावाट वजेट विनियोजन गरी शुरु गरिने छ । लघु उद्यम

कार्यक्रम मार्फत अनिवार्य रुपमा एक घर एक उद्यम भन्ने नाराका साथ विशेषत दलित, महिला, विपन्न तथा वेरोजगार युवाहरुलाई विशेष प्राथमिकता दिने नीति लिइनेछ । जसकालागि आवश्यक तालिम तथा औजार उपकरणमा अनुदानको व्यावस्था गरिनेछ ।

७. सहकारीलाई वढवा दिन सामूहिक खेती प्रणलीकालागि वार्ड कार्यालयले काम गर्ने गरी आवश्यक सहयोगमा जोड दिइने छ । हाई टेक प्रविधिकालागि प्रदेश सरकारको समन्वयमा घर निर्माणमा समेत सहकार्य गरिनेछ ।

८. मासु जन्य, दुधजन्य तथा तरकारीमा आत्मनिर्भर हुनको लागि कृषकहरुलाई व्यवसायीकरण जोड दिई केन्द्र र प्रदेश सरकारको सहयोगमा चिस्यान केन्द्र र कोल्ड रुप वनाउन पहल गरिने छ ।

९. गाउँपालिका भित्रका कृषि उपजहरुको समर्थन मूल्य निर्धारण गर्न वार्डस्तरमा मूल्य निर्धारण समिति गठन गरिनेछ ।

१०. पैँयुकोट, चिसापानी, महाशिला, धुँवाकोट, गोर्ल्याङ्ग तथा अन्य सम्भाव्य क्षेत्रमा केवलकार साथै प्यारग्लाइडिङ, क्यानेनिङ, रक क्लाइमिङ्ग संचालन तथा पर्यटन विकासको लागि प्रारम्भिक सम्भाव्यता अध्ययन र नीजीक्षेत्रको साझेदारीमा लगानी प्रवर्द्धनकालागि समन्वय गरिनेछ ।

११.स्थानिय रुपमा प्रत्येक वार्डमा वार्ड कार्यालयको समन्वयमा १/१ वटा सहकारी पसल संचालनमा ल्याउने जोड दिईने छ ।

१२. खेत र अन्य खेती योग्य जमिन बाँझो राख्ने कृषकलाई निरुत्साहित गर्ने नीति लिइनेछ । यदी जग्गा धनी साथै सार्वजनिक जमिनको उपयोगका लागि वार्ड मार्फत जग्गा लिजमा लिई व्यावसायिक उत्पादनकालागि व्याक्ति तथा सहकारी, समुहलाई दिने निति लिईने छ । यदी वार्ड कार्यालयमा निवेदन र जानकारी साथ स्वयं आफुले खेती गरेमा वा अरुको जमीनमा खेती गरेमा रु.१००० गाउँपालिकाले अनुदान दिने छ । कोही जग्गा धनीले खेती नगरी जग्गा बाँझो राख्न निरुसाहित गरिनेछ ।

१३. मौरीपालनको विकासकालागि तथा मह उत्पादनमा वृद्धिकालागि घारमा ५०% छुटको अनुदान दिईने छ ।

१४.कृषिमा यान्त्रिकीकरण गर्न वढीमा ५०% सम्म व्यवसायिक कृषक र कृषक समूहलाई अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।

१५. यस महाशिला गाउँपालिका अन्तरगतका आर्थिक विकास योजना तथा अन्य पूर्वाधार क्षेत्रका कार्यक्रमहरुमा केन्द्र, प्रदेश सरकार र अन्य साझेदार संस्थासँग साझेदारी गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि आवश्यक समपुरक कोषकोलागि वजेट व्यवस्था गरिनेछ ।

१७. स्थानीय उत्पादनलाई जोड दिइ ग्रामीण अर्थतन्त्रमा सुधार गर्नकालागि वार्डस्तरमा हाट वजार र पर्व बिशेष वा समय अनुसार मेला एवं महोत्सवहरु सञ्चालन गर्ने नीति लिईने छ ।

१८. परम्परागत कृषि प्रणालीमा परिवर्तन गर्नका लागि ग्रामीण कृषि व्यवसायलाई आधुनिकीकरण जोड दिन सहकारी फर्म खेती गर्ने कार्यका लागि संस्थागत सहयोग गर्ने नीतिलाई अगाडि बढाईने छ । जसका लागि अनुदानको समेत उचित व्यावस्था गरिने छ । जसकालागि हाल होश्राङ्गदी र वालाकोटमा ५०/५० रोपनीमा कफीको व्यावसयिक खेतीको शुरुवात र फलामखानीमा चिया खेतीको विस्तार र लुंखुमा परिक्षण गरिने छ ।

१९. उद्योगग्राम स्थापना गर्नका लागि प्रदेश सरकारसँग समन्वय गरी उद्योग क्षेत्रको विकास गर्ने उद्योगग्रामको जग्गा छनौट गरिनेछ ।

२०.किवी खेती पकेट विकासलागि ईच्छुक किसानहरुलाई क्षेत्र विस्तारमा सहयोग गरिने छ ।

२१. पक्की र व्यवस्थित सडक र घर छेउमा फुल रोपण पुष्पगाउँ वनाउन टोल विकास संस्थासंग सहकार्यमा काम गरिनेछ ।

२२. विगत वर्ष देखी महाशिला उत्पादन महाअभियाकार्यक्रम अन्तरगत उत्पादनलाई वढावा दिन प्रति लिटर दुधमा रु. १०, खसीवोका जिउँदो मासुमा प्रति केजी २५ र ताजा तरकारीमा प्रति केजी ५ अनुदान सहकारी मार्फत गरिने छ । जसमा कार्य विधि वमोजिम सहयोग निरन्तरता दिईने छ ।

२३. सशर्तको वजेटमा भएका कार्यक्रममा दोहोरोपना नहुने गरी पकेट क्षेत्रका र पूर्वाधारका कार्यक्रमहरुमा समपुरकको रुपमा कार्यक्रममा विशेषत उत्पादन वजारीकरणमा सहकार्य गरिने छ । व्यावसायिक फर्म संचालन गर्ने कृषकहरुलाई एकमुष्ट अनुदानको व्यावस्था गरिने छ । आवश्यकता

अनुसार कृषकहरुलाई अर्गानिक खेतीकालागि जैविक विषादी तालिम कृषक पाठशाला संचालन गरिने छ ।

२४. मत्स्यपालन तथा च्याउ खेतीकालागि कृषकको माग वमोजिम तालिम र खेती विस्तारमा विशेष पहल गरिनेछ ।

२५.मेरो गाउँको योगदान महाशिलापालिकाको पेन्सन कार्यक्रम १००० घरधुरीका गाउँले गरिव किसानको छनौट गरी १० वर्षे मजदुर तथा कृषि मजदुर कल्याणकारी कोष स्थापना गरी हरेक व्याक्तिसंग संझौता गरी मासिक रु.५०० संवन्धित व्याक्तिवाट जम्मा हुँदा रु.२५० गाउँपालिकावाट थप गरिनेछ । सो को कार्यविधि वनाई आगामी आर्थिक वर्षवाट कार्यक्रम लागु गरिनेछ । २ वर्षमा महाशिलाका सवै वर्गिय किसानहरु समेटिने छ ।

२७. स्थानिय उद्योगको संभाव्यता हेरी फलामखानी, पाखापानीमा रातोमाटोको उद्योग र वार्डस्तरमा ढुँगा कटाई उद्योगसंचालनमा सहयोग गरिने छ ।

२८. महाशिला गाउँपालिकाले कोभिड १९का कारण आगामी वर्ष खाद्य संकट पर्न सक्ने कुरालाई मध्यनजर गरी गत वर्ष देखी महाशिला विकास स्वयंसेवक परिचालन गरी स्थानिय बाँझो जमिनमा खेती गर्ने गरी शुरु भएको कामको निरन्तरता हुनेछ ।

२९. यस महाशिलाको गाउँपालिका भित्रको निजि, सामुदायिक, वन, सरकारी, प्रर्तिजग्गाको विवरण तयार गरी स्थानिय रुपमा उपयोगकालागि कार्यविधि वनाई काम गरिनेछ ।

३०. निजि, सामुदायिक, वन, सरकारी, प्रर्तिजग्गाकामा विभिन्न जातको घाँस विकास गर्ने र स्थानिय घाँस सहितको दाना उद्योग संचालनकालागि केन्द्र र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिने छ ।

३१. लोप हुनलागेका स्थानियजातका घान, मकै, फापर, भट्ट,कोदो, मास, गहत, आलु जस्ता उत्पादनको संकलन र विउ वैक वार्डस्तरमा स्थापना गरिनेछ ।

ख) सामाजिक विकास समिति

शिक्षा

१. यस महाशिला गाउँपालिपालिकाका भित्रका वाल कक्षा देखि कक्षा ४ हुदै क्रमश मावि सम्म प्राथमिकतामा अंग्रेजी र भाषागत रुपमा नेपाली माध्यमबाट अध्यापनको व्यवस्था मिलाई शिक्षामा सवै विद्यालयलाई ICT को प्रयोगमा अनिवार्य गर्दै लगिनेछ । यसै गरी महाशिला गाउँपालिकाले शुरु गरेको दिवा खाजा कार्यक्रम गत वर्ष देखी ससर्त अनुदानको रुपमा नेपाल सरकारले कक्षा १ देखी ५ सम्म यो कार्यक्रमले निरन्तरता पाउँने छ ।

२. शैक्षिक सामग्रीको अभावमा शिक्षाको अवसरबाट वञ्चित विद्यार्थीहरुलाई आवश्यक शैक्षिक सामग्रीको व्यबस्थापन निरन्तरता दिईने छ ।

३. शिक्षकको पेशागत क्षमता अभिवृद्धिकालागि विज्ञान तथा प्रविधिसंग सम्वधित विषय क्षेत्र समाविष्ट गरी तालिमको व्यवस्थापन गरिनेछ ।

४. शिक्षामा पहुँचबाट गुणस्तर तर्फ जाने राज्यको नीति अनुरुप सवै बालबालिकाको आधारभूत शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्ने आवस्यक सबै ब्यवस्था मिलाइनेछ साथै विद्यालय शिक्षाको पहुँचबाट वञ्चित गराइएका वालवालिकाका अभिभावक तथा परिवारहरुलाई वडा तथा गाउँपालिकाबाट प्रदान गरिने सेवा सुविधामा आंशिक वा पूर्ण रुपमा वन्जेद लगाउन सकिनेछ ।

५. विद्यालय सुशासन प्रवद्धन गर्ने नीति अनुरुप विद्यालयमा ई-हाजिरी तथा बैज्ञानिक लेखा प्रणाली कडाई गरिनेछ ।

६. विद्यार्थी सिकाईलाई थप व्यवस्थित गराउन Home work Dairy को प्रयोग तथा अतिरिक्त कक्षाहरु संचालनको व्यवस्था मिलाइने छ ।

७ समाजिक परीक्षण, विद्यालय सुधार योजना र त्यसको कार्यान्वयन तथा विद्यालयको शैक्षिक वातवरणको आधारलाई प्र.अ. तथा शिक्षकको मूल्याङ्कनको आधार बनाई पुरस्कार र सचेतनाको नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

८. सम्पूर्ण शैक्षिक क्षेत्रलाई प्लाष्टिक तथा जंक फुड निषेधित गरिने छ ।

९. यस गाउँपालिका भित्र सञ्चालित व्यवसायिक कृषि प्राविधिक शिक्षालाई आवश्यक सहयोग गरिनेछ ।

११. सामुदायिक विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर सुधार गर्न शिक्षकको क्षमता अभिवृद्धि गर्न शैक्षिक तालिम सञ्चालनको गरिने छ ।

१२. सवै माविहरुमा लाईव्रेरी र ईलाईव्रेरी वनाईने छ ।
१३. विद्यालयस्तरमा वालउद्यान निर्माणमा सहयोग गरिनेछ।
१४.शैक्षिक क्षेत्रलाई व्यवसायिक र प्रविधि मैत्री बनाउन एक शिक्षक एक ल्यापटप र एक कक्षा एक प्रोजेक्टर कार्यक्रम अनिवार्य गरिने छ।
१५.आपतकालीन बाढी पहिरोबाट जोखिममा रहेको बस्तीहरु स्थानान्तरण सहयोग गरिने छ।
१६. विद्यालयमा अतिरिक्त क्रियाकलाप संचालनलाई वढवा दिने र रेडक्रस सर्कल, स्काउट, वालक्लव गठन गर्ने तथा सामुहिक क्रियाकलापमा विद्यार्थीहरुलाई परिचालन गर्ने कार्यलाई अगाडी बढाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ। यस वर्ष सवै विद्यालयमा स्काउट गठन गरिनेछ।
१७. विद्यालयमा शिक्षकहरुले कक्षा कोठामा पढाउने समय प्रत्येक पिरियडमा कम्तिमा ३५ मिनटको समय एकिनकालागि पाठयोजना क्रियाकलाप प्रअले अनुगमन गरी स्विकृत गर्ने र शिक्षा शाखाले सो को कार्यान्वयन संयन्त्र तयार गरी लागु गरिने छ।
१८. स्वास्थ्य शाखाको समन्वयमा विद्यालय स्वास्थ्य कार्यक्रमलाई संचालन गरिने छ।
१९. असाहय तथा अभिभावक विहिन वालवालिकाहरुलाई विद्यालय शिक्षाको सुनिश्चित गर्न 'असाहय विद्यार्थी सँग अध्यक्ष' कार्यक्रमको निरन्तरता दिईने छ।
२०. विद्यालयमा सञ्चालन हुने वार्षिक परीक्षालाई थप व्यवस्थित गर्नका लागि पालिका स्वयंले दायित्व लिन परीक्षा सञ्चालन, व्यवस्थापन तथा निर्देशन समिति गठन गरि सम्पूर्ण परीक्षाहरुलाई व्यवस्थित गरिने छ।
२१.पालिका स्तरमा विभिन्न शैक्षिक क्रियाकलाप तथा प्रतियोगितात्मक गतिविधिहरुलाई संचालन गरिनेछ।
२२. विद्यालयमा कार्यरत बाल सहयोगी कार्यकर्ता तथा विद्यालय कर्मचारीहरुलाई नेपाल सरकारले दिने वाहेकको रकम थप गरी रु.१५००० पारिश्रमिक दिईने छ।

महिला

१. साझेदारी कार्यक्रम र सहकारी मार्फत महिलाको मागका आधारमा उद्यम तथा क्षमता विकासका कार्यक्रम सञ्चालन गरी आय आर्जनमा बृद्धिमा विशेष जोड दिईने छ।
२.समाजमा रहेका लैंगिक हिंसा तथा विभेदको अन्त्य कम गर्न वडा स्तरमा मेलमिलाप सहजकर्ता र केन्द्रलाई परिचालन गरिने छ।
३. सूरक्षित मातृ शिशु सेवा कार्यक्रम प्रभावकारी रुपमा सञ्चालन गरि आमा र शिसुको सुरक्षा गरिने छ।
४. ७० वर्ष मुनिका अन्य र ६० वर्ष मुनिका विपन्न एकल वा विदुर पुरुषलाई सामाजिक सुरक्षा भत्ता मासिक रु.१००० उपलव्ध गराईने छ।
९. यस महाशिला गाउँपालिका क्षेत्रभित्र अवैधरुपमा सञ्चालित मदिरा व्यवसायि तथा हुने सेवनका कारण महिला, बालबालिका तथा बृद्ध समुदायमा परेको असरका कारण यसको नियन्त्रणका लागि "जाँड रक्सी, जुवा तास, गर्छ यसले सर्वनाश" भन्ने नाराका कडाई गरिने छ। सबैलाई सचेत गर्दै यसको नियन्त्रणका लागि महिला समुह र आमा समुहमा कार्यक्रम गरिनेछ।
१०. सुत्केरी स्याहार कार्यक्रमलाई प्रभावकारी वनाउन अध्यक्ष सुत्केरी भेटघाट कोसेली कार्यक्रममा लोकल कुखुरा वा ध्यू कोसेलीलाई निरन्तरता दिईने छ।
११. शिला क्षेत्रमा दिदी वहिनी भवन निर्माण गरी सुचना, संचार र साथै अन्य तालिम क्षमता विकासका कार्यक्रम संचालन गरिनेछ।

बालबालिका

१ विद्यालय स्तरमा वालक्लव र प्रत्येक वडामा बाल सञ्जाल पुर्नगठन गरी वालमैत्री वडा वनाउने काम गरिनेछ।
२.बालविवाह, बालशोषण जस्ता गैरकानुनी कार्यको अन्त्य र सचेतनता कार्यक्रम विद्यालय स्तरमा संचालन गरिने छ।
३. सवै तहका बालबालिकालाई शिक्षाको मुल धारमा ल्याउन जोड दिईनेछ।
४. सवै वार्डमा घरमा सुत्केरी गराउने नभई स्वास्थ्य संस्थामा सुत्केरी गराउने व्यावस्था गर्ने तथा जन्म कार्डका आधार मानेर वार्ड कार्यालयले जन्म दर्ता र विद्यालय भर्ना गर्ने निति लागु गरिने छ।

अपाङ्ग लक्षित कार्यक्रम सम्बन्धि नीतिहरु

१.सार्वजनिक स्थल तथा सवै भौतिक संरचनाहरु निर्माण गर्दा अनिवार्यरुपमा अपांग मैत्री बनाउनुपर्ने नीति लिइनेछ ।
२. अपाङ्गको वर्ग पहिचानगरि माग र क्षमता अनुसार व्यावसायिक सहयोग गरिनेछ ।
३. अपाङ्गहरुको सहज आवातजावत गर्नको लागि सहायक सामाग्री दिईने छ ।
४. नेपाल सरकारले क र ख वर्गका अपाङ्गता भएकाहरुलाई सामजिक सुरक्षा भत्ता दिएकोमा वाँकी ग र घ वर्गका हरुलाई अपाङ्गता भएकाहरुलाई सामजिक सुरक्षा भत्ता आन्तरीक आयबाट व्यहोर्ने गरी क्रमश रु.५०० र रु.३०० गाउँपालिकाले सुरक्षा भत्ता दिईने छ ।

जेष्ठ नागरिक तथा सामाजिक सुरक्षा संवन्धी नीतिहरु

१. जेष्ठ नागरिक, एकल महिला परिचय पत्र र नविकरण वार्ड तथा उपयुक्त स्थानहरुमा शिविर संचालन गरी दिईने छ ।
२. सवै वार्डका स्वास्थ्य संस्थाहरुको समन्वयमा मासिक रुपमा जेष्ठ नागरिकहरुको स्वास्थ्य परिक्षण कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. जेष्ठ नागरिकहरुको दिवा स्याहार केन्द्र स्थापनामा पहल गरिने छ ।
४. ६० वर्ष माथिका जेष्ठ नागरिकको उपचार विमा साथै उपचारकालागि एम्वुलेन्स प्रयोगमा २५ प्रतिशत छुट दिईने छ ।
५. 'कुना देखी कोरा' सम्म भेटधाट कार्यक्रम 'महाशिला भेटी कार्यक्रम' रुपमा हरेक व्याक्तिको मृत्यु संस्कारमा रु.५००० भेटी प्रदान निरन्तरता दिईनेछ ।

स्वास्थ्य सेवा संवन्धि नितिहरु

१. सवै वार्डहरुमा वर्थिङ्ग सेन्टर भई सकेकोले घरमा सुत्केरी वनाउने कामलाई शुन्य पारिने छ ।
२. वार्ड नं. ४ को पाखापानीको वाईकाठ, होश्राङ्गदी, दुक्तानमा र हिरुखर्कमा गरी तिन ठाउँमा सामुदायिक स्वास्थ्य इकाइ संचालनमा आएकोमा वार्ड नं. ४ को धुवाँकोटमा स्वास्थ्य ईकाई थप गरिनेछ ।
३. विभिन्न विद्यालयहरुमा स्वास्थ्य, शिक्षा, सुरक्षित मातृत्व, पोषण र खोप जस्ता विषयहरुमा विद्यालय र समुदायहरुमा स्वास्थ्य शिक्षा कार्यक्रम स्वास्थ्य कर्मी परिचालन गरी संचालन गरिने छ ।
४. सवै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा निशुल्क औषधीको आपूर्तिलाई प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र मार्फत नियमित गरिने छ ।
५. गाउँपालिका स्वास्थ्य कर्मी र डाक्टरहरु परिचालन गरी स्वास्थ्य शिविर संचालन गरिने छ ।
६. गाउँपालिकाको लुंखु देउरालीमा १५ सैयाको अस्पताल निर्माणको भवन निर्माण गरिने छ ।
७. यस गाउँपालिका भित्र कडा रोग लागेका जस्तै : क्यान्सर, हेपटाइटिस बी, मृगौला पिडित, मुटुरोग जस्ता जटिल बिरामीहरुलाई र विपन्नहरुलाई स्वास्थ्य उपचारमा अवस्था हेरी सहयोगको निरन्तरता दिईनेछ ।
८. सवै व्याक्तिहरुको स्वास्थ्य विमाकालागि पहल गरिने छ ।
९. आयुर्वेदिक केन्द्र आरोग्य संस्थाको सेवा व्यावस्थित गर्न सहयोग गरिनेछ ।

खानेपानी

१. एक घर एक धाराको नीति अवलम्बन गरिने छ जसको लागि केन्द्र र प्रदेश सरकार र अन्य निकायहरु संग समेत सहलगानी गरिने छ । सवै घरधुरीमा १ घर १ घारा हुने छ ।
२. यस गाउँपालिकाका सवै घरधुरी पूर्ण सरसफाई युक्त वनाईने छ ।
३. पुराना मुल साथै कुवा र धाराहरु संरक्षण गरिने छ ।
४. खानेपानीकालागि सवै घरलाई मर्मत र पाईप व्यवस्थापनको उचित प्रवन्ध गरिने छ ।

खेलकुद तथा मनोरञ्जन

१. खेलको माध्यमबाट युवाहरुलाई विकास गर्न गाउँपालिका स्तरीय कृष्णगोपाल स्मृति खेलमैदानको व्यावस्थापनमा सहयोग गरिने छ साथै आवश्यकता अनुसार सवै वार्डमा खेलमैदान वनाउन सहयोग गरिनेछ ।
२. सवै मावि विद्यालयहरु विचमा प्रतिस्पर्धा गरि राष्ट्रपति रनिङ्गशिल्ड कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
३. पालिकास्तरमा खेलकुद विकास समिति र वार्ड स्तरमा समेत गठन गरी विभिन्न विघाका खेलकुदहरु संचालन गरिने छ ।

४. पालिका स्तरमा अध्यक्ष कप संचालन नियमित रुपमा गरिने छ । अन्य विभिन्न क्लव तथा समुहका कार्यक्रमलाई सहयोग गरिने छ ।
५. सवै वार्ड मनोरञ्जन पार्क साथै मेला संचालनकालागि सहयोग गरिने छ ।

संस्कृति प्रवर्द्धन

१. विभिन्न समुदायहरुको संस्कृति प्रवर्द्धन गुरुङ्ग, मगर, नेवार, ठकुरी, दलित, वाहुनका अन्य समुदायको संस्कृति प्रवर्द्धनकालागि वार्ड स्तरमा कार्यक्रम गरिने छ ।
२. धार्मिक पर्यटन विकासकालागि लगानि प्रवर्द्धन गरिने छ ।
४. समुदाय विशेषका पुराना लोपहुन लागेका सामाग्री, सिप, पेशा, वाद्यवादन सामाग्री, गित, नाच र संस्कार संस्कृतिको संरक्षणमा प्रवर्द्धन गरिने छ ।

ग) पूर्वधार विकास समिति

१. समृद्धिको आधार, हरियाली (ग्रिन) सडक हाम्रो पूर्वाधार भन्ने नारा सहित यस महशिला गाउँपालिका अन्तर्गत (क) वर्गमा रहेका ग्रामिण सडकहरु र महाशिला चक्रपथ सात मिटर चौडा गरि वार्है महिना सवारी साधन चल्ने गरि क्रमश विस्तार गरिने छ । सडक गुरुयोजना तयार भएका र क वर्गका सडकहरु स्तर उन्नती ग्राभेल र पिच गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ । ५ किमी सडक लुंखु देउराली देखी गानावाङ्ग सम्मको सडक कालोपत्रे गरिने छ । सडक मापदण्ड विना कुनै घर टहरा र खानेपानी विजुली अन्य निर्माण निजि वा सार्वजनिक वार्ड र गाउँपालिका सहमती वेगर वनाएमा भत्काईने छ । सडक छेउमा निर्माण सामाग्री राख्ने सडक अवरोध गर्ने र सडक विगार्ने कामकालागि जरिवाना गरिने छ । निर्माण सामाग्री डम्पीङ्गको व्यावस्था सहितमात्र निर्माणको काम गर्नु पर्ने छ ।
२. महाशिला गा.पा. भित्र निर्माण हुने सवै भवन र घरहरु नक्सा पास गरि भू-कम्प प्रतिरोधात्मक बनाउने नीतिमा कडाई गरिने छ । अव कुनै निजी र सरकारी आवाश पनि नक्सा पास नगरी वनाउन पाईने छैन ।
३. जग्गाको स्थानीयस्तरमा लगत तयार गरि भू-उपयोग नीति वमोजिम काम गरिने छ ।
४. 'हामी सवैको भावना, उज्यालो गाउँ बनाउने' हाम्रो चाहना भन्ने नारालाई सार्थक बनाउन फलामे पोल युक्त महाशिला गाउँपालिका भएको छ । सवै सार्वजनिक स्थल, वजार चोकहरुमा सौर्य वत्ति लगायत वैकल्पीक श्रोतवाट उज्यालो महाशिला कार्यक्रमको शुरुवात गरिने छ ।
५. यस गाउँपालिकाबाट सडक ट्याक खोल्ने र विस्तारमा २० % साथै सडकको स्टक्चर निर्माण र भवन जस्ता भौतिक निर्माणका कार्यगर्दा १०% जनश्रमदान अनिवार्य जुटाउने तथा वस्ति टोल स्तरका सडकमा र सडक मर्मतलाई ५०% स्थानिय र ५०% गाँउपालिकाको लगानी निति लिईने छ । सडक विस्तार तथा निर्माणको काम गर्दा स्टक्चर निर्माणमा ४०% र अन्य विस्तारमा ६०% को अनुपातमा लागत ईष्टुमेट तयार गर्ने व्यावस्था गरिने छ । जसवाट श्रममुलक काममा प्राथमिकता र दिगोपनामा जोड दिईने छ । पूर्वाधारका क्षेत्रहरुमा वायो इन्जिनियरिङ्ग प्रविधिको प्रयोग गर्ने नीति लिइनेछ । पिच वाटो वरीपरी महाशिला विकास स्वयंसेवक प्रयोग गरी हरियाली, वाटोको घर वरीपरी फुल गार्डेन सहित र अन्य सफा सडकको अवधारणा अनुरुप कार्य गरिने छ ।
६. सवै सम्पूर्ण सरकारी तथा महत्वपूर्ण बजार क्षेत्रमा इन्टरनेटको पहुँच पुऱ्याइनेछ । सूचना तथा सञ्चार क्षेत्रलाई आम जनताको पहुँचमा पुऱ्याउने नीति अवलम्वन गरिनेछ । ईन्टरनेट व्यावस्थापनकोलागि अप्टिकलफाईवर सहितको नेट प्रवन्धकालागि दूरसंचार कम्पनीसंग माग समन्वय गरिने छ । गाउँपालिका साथै सवै वार्ड क्षेत्रमा फ्रिवाईफाई जोनको क्रमिक विस्तार गरिने छ ।
७. यस महाशिला गाउँपालिकाका निर्माण विकास स्वयंसेवक र प्रधानमंत्री रोजगार कार्यक्रममा काम गर्ने व्याक्तिहरुलाई ऐन र कार्यविधि वमोजिम वार्डगत निर्माणको काममा क्षमता विकास गरी योजना तोकेर वार्षिक कार्यक्रम र योजना वनाई परिचालन गरिने छ ।
८. कुनै पनि सडक तथा भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा भई रहेको पूर्वाधार नोक्सान नहुने गरी गर्नु पर्ने र यदी नोक्सान हुने भए सोही योजनावाट मर्मत सम्भार गर्नु पर्ने छ । गाउँपालिकाको योजना र स्विकृति विना कुनै पनि नयाँ मोटरवाटोको ट्याक खोल्न पाईने छैन । सवै योजनाहरु साथै भवन

सडक निर्माण गर्दा यस वर्ष देखी पूर्वाधार ऐनमा भएको व्यावस्थालाई कडाईका साथ लागु गरिनेछ ।

९. सार्वजनिक निर्माणको क्षेत्रहरुलाई पूर्ण रुपमा वालमैत्री तथा अपांगमैत्री पूर्वाधार विकासमा ध्यान पुऱ्याइने छ ।

१०. सडक सुविधा विस्तारको लागि गाउँपालिकाको पूर्व स्वीकृति बमोजिम नयाँ ट्र्याक खोल्ने नीति लिइने छ ।

११. यस गा.पा. भित्रका खेतीयोग्य जमिनबाट वढी उत्पादन लिन सिँचाई सुविधा व्यवस्थित गर्ने नीति लिइनेछ । जसकालागि केन्द्र र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरिने छ । सिँचाई सुविधाबाट वञ्चित खेती योग्य जमिनमा आवश्यक सिँचाई गर्न लिफ्ट तथा बोरिङ्ग सिँचाई लगाएत बैकल्पिक सिँचाई प्रणालीका सवै सुविधाहरु विस्तार गर्ने नीति लिइने छ ।

घ) वन वातावरण विपत व्यावस्थापन

१. खाली रहेको जमीनमा वृक्षरोपण गरि सरकारी तथा सामुदायिक वनमा रहेका जडीबुटीको पहिचान, उत्पादन र वितराणको व्यवस्था गर्ने नीति अवलम्वन गरिनेछ । जडिवुटी खेतीकालागि सामुदायिक वन र निजि क्षेत्रको पनि संलग्नतामा सहकारी र निजि फर्मलाई समेत लिजमा दिने निति अख्तियारी गरिने छ ।

२. मुख्य सडक र शाखा सडकहरुको छेउछाउमा वृक्षरोपण गरि हरीयाली सडक बनाउने नीति अवलम्वन गरिनेछ ।

३. आवधिक जलवायु अनुकुलन योजना तयार गरि सोही अनुसार कार्यक्रम लागु गर्ने नीति लिइनेछ ।

४. विपद व्यवस्थापन र विश्व महामारीको रुपमा रहेको कोराना भाईरस विरुद्ध लड्नकालागि सवै स्वदेश विदेशवाट आउनु हुने महाशिलावासीको उद्धार,स्वास्थ्य जाँच, आईसोलेसन निर्माण, प्रेषण, राहत र होम क्वारेण्टाईन र आईसोलेसनमा वस्नकालागि साथै सवै स्वास्थ्य संस्थाहरुमा आवश्यक उपकरण, सामाग्रीहरुको व्यावस्थापनकलागि पालिकाले सवै निकाय, व्याक्ति तथा संस्थाहरु र सरकारहरुको पहलमा यो महामारीलाई पराजित गर्न आवश्यक पहललाई निरन्तर रुपमा काम गरिने छ । मानव जिवन वचाउन कुनै कसर वाँकी राखिने छैन ।

५. पूर्ण सरसफाई युक्त महाशिला गाउँपालिका बनाउन समुदाय साझेदारी कार्यक्रमरुपमा अगाडी बढाउने नीति लिइनेछ ।

६. फोहरको व्यावस्थापनकालागि टोल विकास, आमा समुह, स्थानिय कल्व र अन्य समुहहरुलाई परिचालन गरिने छ ।

७. प्लाष्टिक झोलाको प्रयोगमा नियन्त्रण र सो को वैकल्पिक व्यावस्था गर्न स्थानिय व्यावसायीहरु संग सहकार्य गरी सफा झोला कार्यक्रम संचालन गरी वातावरण संरक्षण गर्ने नीति लिइनेछ । जसकालागि ५० प्रतिशत अनुदानको व्यावस्था गरिने छ ।

८. वन सव डिभिजनसंग सहकार्यमा सामुदायिक वन क्षेत्रमा र अन्य क्षेत्रमा दिगो वन व्याववस्थापन कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।

९. जलवायु परिवर्तनकलागि पालिकास्तर र वन समुहमा भएको समुदाय अनुकुलन योजना कार्यन्वयनमा प्राथमिकता दिने र जिविकोपार्जनकालागि अन्य सहयोगी संस्था, गैसस र प्रदेश एवं केन्द्र सरकारसंग कार्यक्रमकालागि सहकार्य गर्ने ।

१०. विपत व्यवस्थापन पूर्व तयारीकालागि विपत व्यावस्थापन कोष परिचालन महाशिला विकास स्वयंसेवक गाउँ रक्षक, नेपाल प्रहरी र रेडक्रस र आवश्यक औजार सहित वार्ड वार्डमा आवश्यक राहत सामाग्री र अन्य व्यावस्थापनकालागि कोष नियमित परिचालन गरिने छ ।

११. पहिरो, स साना गल्छी तथा खोलाहरुको भूक्षय रोक्न संरक्षणका कार्यक्रमहरुमा घाँस तथा विरुवा र तारजाली व्यावस्थापनमा लगानी गर्ने ।

१२. मानव तथा वन्यजन्तु विचको द्धन्द व्यावस्थापन र खाद्य सुरक्षा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिईने छ । जसकालागि स्थानिय समुहस्तरमा व्यावस्थापनकलागि खाद्य सुरक्षा कार्यक्रमकालागि अनुदान उपलव्ध गराईने छ ।

१३. लुंखु प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र र वालाकोटमा रहेको एम्वुलेन्सवाट पालिका भर नै सेवा दिईने छ ।

१४.विद्युत सेवालाई निरन्तरता दिनकालागि विद्युत मेन लाईन र शाखा लाईनका वरपरीका रुखहरु १० मिटरको दुरीका सवै रुखहरु कटान गरी विद्युत सेवालाई सुचारु गर्ने र सवै जग्गाधनिहरुलाई सो

जानकारी वार्ड कार्यालय मार्फत गराउने साथै यदी रुख काट्न अटेरी गरेमा रुख काट्ने काम सामुदायिक विद्युत समिति र विद्युत प्राधिकरण गर्न लगाउने सो रुख काट्ने खर्च संवन्धित व्याक्तिवाट गराईने छ।

१६. सवै टोल विकास संस्थाहरुलाई स्टेचर उपलव्ध गराईने छ।

१७. सिमसार संरक्षणकालागि यस महाशिला गाउँपालिकाका वाह्रै महिना पानी रहने पोखरी संरक्षणकालागि प्रदेश सरकारसंग सहलगानीमा कार्यक्रम गरिने छ।

१८. पैरो जोखिममा रहेको वस्ति पैरो नियन्त्रणकालागि आवश्यक पहल गरिने छ।

१९. सामुदायिक बनलाई थप व्यवस्थित बनाउन पालिकास्तरको वन ऐन अनुसार दर्ता र व्यावस्थापन साथै नियमनलाई अनिवार्य गरिनेछ।

वित्तिय श्रोत व्यावस्थापन तथा संस्थागत सेवा प्रवाह तथा शुसासन

१. आवधिक योजना निर्माण भएकोले सोहि अनुसारका प्राथमिकताका आधारमा वार्षिक योजना वनाईने छ।

२. यस महाशिला गाउँपालिकाको वेरोगारहरुलाई रोजगारी सृजनाकालागि साझेदारी गरी स्थानिय समुदायको ५०% घरधुरीलाई व्यावसयिक वनाईने छ।

३. आन्तरीक आयलाई वृद्धिकालागि वार्डस्तरमा कार्यक्रम संचालन गरिने छ।

४. जग्गाको किसिम, प्रकृति र भौगोलिक क्षेत्र अनुसार करको दायरा आवश्यकता अनुसार परिमार्जन गरिनेछ।

५. यस गाउँपालिका भित्र रहेका खानीजन्य उद्योगको सम्भाव्यता अध्ययन, उत्पादन र विक्रि वितरणमा आवश्यक सहयोग गरी आम्दानी बढाउने नीति लिइने छ।

६. विगत देखीका काममा तोकिएको समयमा योजना सम्पन्न गरि गुणस्तरीय कार्य गर्ने उपभोक्ता समितिलाई सम्मान गरिने छ।

७. योजनाको पेश्की र वेरुजु निरन्तर कम गर्दै जाने नीति लिइने छ।

८. लेखापरीक्षण कार्यलाई व्यवस्थित गर्न आलेप शाखा मार्फत नियमित लेखापरिक्षण गरी वित्तीय शुसासन कायम गरिनेछ।

९. सहभागिता मूलक ढंगबाट योजना तर्जुमा र कार्यान्वयन अझै प्रभावकारी वनाउन जोड दिईने छ।

१०. राजस्वबाट उठेको रकमलाई महाशिला गाउँपालिकाको जनताको लोक कल्याणकारी र विकास निर्माणमा मात्र खर्च गरिनेछ।

११. राजश्व वृद्धिकालागि धार्मिक, पुरातात्वीक, साँस्कृतिक र पर्यटकीय स्थलहरुको पहिचान, प्रवर्द्धन र विकास गरि आन्तरीक वाह्य पर्यटकलाई आकर्षण गरि आय वृद्धिमा जोड दिईनेछ।

१२ राजस्वका दरहरुलाई समयानुकुल परिवर्तन गर्ने र जनताहरुलाई राजश्व तिर्न उत्प्रेरित गरिनेछ।

१५. इमान्दार काम गर्ने र वार्ड स्तरमा वढी राजस्व संकलन गर्ने कर्मचारीलाई प्रोत्सहान स्वरुप सम्मान गरिने छ।

१६. सेवा तथा विकासका कार्यक्रमहरु सरकारी निकाय, गैर सरकारी निकाय र वित्तीय संस्थाले वार्षिक रुपमा कार्यक्रम पेश गर्न अनिवार्य गरिने छ र पारदर्शीताको लागि गाउँपालिकाद्वारा एकद्वार नीति अवलम्वन गरिनेछ।

१७. सवै वार्डमा नागारिक वडापत्र र निर्माणाधिन योजना स्थलमा होडिङ्गवोर्डको स्थापनालाई अनिवार्य गरिने छ।

१८. सवै विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, सहकारी संस्थाहरुको अनिवार्य सार्वजनिक परिक्षण र नियमित लेखापरिक्षण गरी लेखा प्रतिवेदन प्रथम चौमासिक भित्र गाउँपालिका अनिवार्य पेश गर्नु पर्ने छ। अन्यथा गाउँपालिकाले त्यस्ता संस्थाहरुलाई कार्वाही गर्ने छ।

१९. यस वर्ष स्थानिय सेवा ऐन निर्माण गर्ने र कर्मचारीहरुको ओएनएम गरीने गरिने छ।

२०. शिक्षा सेवा आयोग र लोकसेवा आयोगका तयारी कक्षा संचालन निःशुल्क रुपमा संचालन कार्यक्रम गरिनेछ।

२१. सूचना प्रविधिलाई व्यवस्थित गरि वडा र समुदायतहमा विद्युतिय सूचना प्रविधी(EIT) को प्रयोग विस्तार गरिनेछ।

२२. सवै विद्यालय र कार्यालयमा विद्युतिय हाजिरीको अनिवार्य गरिनेछ ।
२३. गाउँपालिका तहमा आवश्यक ऐन, कानुन र नीति कार्यक्रम निर्माण परिमार्जनसमय अनुकुल गरिनेछ ।
२४. स्थानीय तहको गैसस, टोल विकास संस्था, आमासमुहहरुको विवरण गाउँपालिका र वार्डतहमा संकलन र अद्यावधी अनिवार्य गरिनेछ ।
२५. स्थानीय तहको सवै खाले कार्य सम्पादन गर्न आवश्यकता अनुरुप समिति उप समिति वनाई काम गरिनेछ ।
२६. स्थानीय तहको सम्पूर्ण कार्यालयहरुको स्थापना भौतिक निर्माण, पार्किङ्ग स्थलको निर्माण, फोहोर विसर्जन स्थल निर्माण गरिनेछ ।
२७. गाउँ सभा, कार्यपालिका र वडा तहको निर्णयहरुलाई विभिन्न संचारका माध्यमवाट सार्वजनिक गर्ने कामलाई निरन्तरता दिईने छ ।
२८. सूचना प्रविधिको प्रयोग गरी सवैखाले तथ्याङ्क अध्यावधिक तथा संरक्षण गरिनेछ ।
२९. गापा स्तरमा अस्थायी प्रहरी चौकी स्थापनामा पहल गरिने छ ।
३०. घटना दर्ता र सामाजिक सुरक्षा सवन्धि कामलाई पालिका र वार्डमा अनलाईन सेवालाई निरन्तरता दिईने छ ।
३३. गापाका सवै खरिद प्रक्रिया ईटेण्डर मार्फत गरिनेछ ।
३४. गाउँपालिकामा स्थापित प्रदेश तथा संघका विभिन्न सरकारी कार्यालय र सुरक्षा निकाय विच समन्वय सहकार्यमा गरिनेछ ।

आदरणीय उपस्थित सभासद ज्यू,
अव म आगामी आर्थिक वर्ष ०७८/७९ सार्वजनिक आय र खर्च व्यवस्थापनलाई पारदर्शी, जवाफदेही र परिणामुखी बनाईने छ ।
आधुनिक लेखा प्रणाली सुत्र विधिका आधारमा प्रतिवेदन र लेखा परीक्षण पद्धति अवलम्बन गर्दै वित्तीय कारोवारको स्वच्छता र स्तरीयता वृद्धि गरिने छ ।
जसमा माथि उल्लेखित निति कार्यक्रमका आधारमा वजेट विनियोजन गरिनेछ ।

केन्द्र तथा प्रदेश सरकारसंगको सहयोग र सहकार्यमा गरिने योजना तथा कार्यक्रम :
यस आ.व.मा केन्द्र सरकारवाट गर्न पर्ने कार्यक्रमः
१. सवैको चासो रहेको महाशिला गाउँपालिका वार्डनं.४,५,६ स्थित रहेको फलामखानी संचालनकालागि संभाव्यता अध्ययन विगत वर्ष देखी शुरुवात भएकोमा परिक्षण र डिपिआर वनाई खानी उत्खनन्का लागि ध्यानकार्षण गराउँदै कामको थालनी र वजेट व्यावस्थापनकालागि माग गरिन्छ ।
२. महाशिलाको शिलाक्षेत्रको विकास, पैयूकोट क्षेत्र संरक्षण र चिसापानीको डिपिआर वमोजिमको पर्यटन विकासकालागि पूर्वाधार विकासमा संस्कृति तथा पर्यटन विकास मंत्रालयमा वजेट विनियोजन गर्न माग गरिन्छ ।
३. गाउँपालिका भवन ठूला स्वाराकालागि नियमित वजेट विनियोजन र वार्ड नं.१, ४ को कार्यालयका भवन निर्माणमा लागत ईष्टुमेटका अनुसार वजेट विनियोजनकालागि संघियमामिला मंत्रालयमा माग गरिन्छ ।
४. दृश्यावलोकन, पिकनिक स्थल, उद्यान तथा धौलागिरी माछापुच्छ्रे भ्यूप्वाईन्ट, मनोरञ्जनपार्क निर्माण फलामखानीमा निर्माणकालागि संस्कृति तथा पर्यटन विकास मंत्रालयमा पहल गरिने छ ।
५. अगाहाखोला, अधेरीखोला, फेदीखोला, झरुवाखोलामा मझौलासिचाई आयोजना संचालनमा सिंचाई मंत्रालयमा वजेटकालागि माग गरि पठाउने काम गरिने छ ।
६. महाशिला वार्ड नं. ५ लुंखुमा वतासेडाँडा भोर्ले डाँडा आकासे पुल करिव ३५० मिटर हस्पिटल जानकालागि एवं सेल्फीपुलकालागि धौलागिरी माछापुच्छ्रे भ्यूप्वाईन्ट धौलागिरी माछापुच्छ्रे भ्यूप्वाईन्ट, महाशिला वार्ड नं. ४ को ठूलाडाँडा दमसिङ्ग सम्म अग्लो आकासे पुल करिव ३५० मिटरको आवागमन र वनपैदावारको उपयोगकालागि र महाशिला ५ चनौटे देखी महाशिला ३

दियालीडाँडा जोड्ने पुल आवागमनकालागि टिविएसएसपीमा सभाव्यता अध्ययनकालागि माग गरिनेछ ।
८. गुरुङ्गहरुको संस्कृति संरक्षण संग्रहालय निर्माण भोगसिङ्गको धनसिंग दरवार पुरात्त्वविभागमा, पाखापानीमा प्योधिंनिर्माण र लामेको वौद्ध गुम्वाकालागि पर्यटन तथा संस्कृती मंत्रालयमा वजेट विनियोजनकालागि योजना माग गरिनेछ ।
९. लघुउद्यम कार्यक्रम संचालनकालागि वजेट वृद्धि गरी पठाउनकालागि केन्द्र सरकारसंग माग गरि पठाईनेछ ।
१०. व्यावसायिक मौरी, कागती,सुन्तला, वाख्रा, कफि, चिया, अलैची र तरकारी व्लक संचालन कार्यक्रममा विशेष अनुदान कृषि तथा सहकारी मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
११. खाद्य वैक संचालनमा सहयोग कार्यक्रममा विशेष अनुदान कृषि तथा सहकारी मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
१२. भूमी वैक संचालनमा सहयोग कार्यक्रममा विशेष अनुदान भूमिव्यावस्था मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
१३. पालिकास्तरमा एक व्यवस्थित खेल मैदानका कृष्ण स्मृति खेल मैदानको सहयोगकालागि युवा तथा खेलकुद मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।
१४. गाउँपालिकाले डिपिआर गरी कालोपत्रेकालागि विशेष र समपुरक अनुदान तथा निर्वाचन क्षेत्र पूर्वाधारकार्यक्रममा तपशिलका सडकहरुलाई वजेटको माग गरिनेछ ।

- घण्टे लुंखु सडक स्तर उन्नती
- भोगसिंग सर्वुडाँडा सालडाँडा सडक स्तर उन्नती
- दमैडाँडा लाम्तुन सडक स्तर उन्नती
- दह दियालीडाँडा हिरुखर्क सडक
- पैयुभञ्ज्याग अगाह सडक
- लुंखु वान्दे सेरा सडक
- पैयुभञ्ज्याग अगाह सडक
- अगाहा अर्गाउदी अर्खभञ्ज्याङ्ग सडक
- भुजुङ्गे सार्थन आङ्गमाङ्ग सडक
- लामास्वारा भगेरे दुक्तान ढाडखर्क सातमुले सडक

१५. .विद्यालय पूर्वाधार भवन निर्माणमा चन्द्रनगर प्रा.वि., चन्द्रोदय प्रावि काफलडाँडा, जनविकास मा.वि.कालागि शिक्षा मंत्रालयमा माग गरिनेछ ।
प्रदेश सरकारसंगको सहयोग सहकार्य :
१. कृषि, भेटेनरी र वनसंग संवन्धित प्राविधिक शिक्षाकालागि आवश्यक सहयोगकालागि प्रदेश सरकारसंग माग गरिनेछ ।
२. वार्ड नं. १ होश्राङ्गदीमा ढुँगा गिट्टी क्रसर उद्योग संचालनमा सहयोग गर्न प्रदेश सरकार उद्योग, पर्यटन तथा वन मंत्रालयमा माग गरिनेछ ।
३.इन्भेसीगेसन डिप ट्यूवेल सिंचाई प्रणालीमा महाशिला वार्ड नं. ५ काउरावोट सिंचाईको शुरुवात, अन्य स्थानको संभाव्यता अध्ययन परिक्षणकालागि पोखराखेत, लामे, वार्ड नं. ४ पूर्णागाउँ, घारलुङ्ग सेरा, अर्तमास, वार्ड ३ को न्याली,हिरुखर्क, वार्ड नं. १ अगाहा र जमपुरमा प्रदेश सरकार भौतिक पूर्वाधार मंत्रालयमा माग गरिनेछ ।
४. उद्योगग्राम स्थापनाकालागि सहयोगकालागि प्रदेश सरकार उद्योग, पर्यटन तथा वन मंत्रालयमा माग गरिनेछ ।
५. विद्यालय घेरावारकालागि फलामखानी आधारभूत विद्यालय, महेन्द्र ज्योती मा.वि, महेन्द्रोदय मा.वि., सूर्य मा.वि. र वालारानी माविमा माग गरिनेछ ।
६. पालिका स्तरमा खेल मैदान निर्माण प्रदेश सरकार सामाजिक मन्त्रालयमा माग गरिनेछ ।

७. १ घर १ धारा महाशिला गाँउपालिका भरी यस वर्ष सम्पन्न गर्न प्रदेश सरकार भौतिक पूर्वाधार मंत्रालयमा माग गरिनेछ ।

११. महाशिला, पैयूकोट र चिसापानीमा पर्यटन पूर्वाधारमा सहयोग डिपिआर अनुसार र गंगाधार गुफा, गोरल्याङ्ग क्षेत्र, धुँवाकोट फलामखानी, वालारानी क्षेत्र, छहराखोला क्यानोनिङ्ग, गोरल्याङ्ग र धुँवाकोटमा प्याराग्लाईडिङ्ग, वोक्सी पहरामा रकक्लाईमिङ्गकालागि आवश्यक सहयोगकालागि माग गरिनेछ ।

१३. कृषि तथा पशुपालन फर्म संचालनमा सहयोग प्रदेश सरकारसंग होश्राङ्गदी,लुंखु फलामखानी पाडापाडी पालन फर्म, होश्राङ्गदी र वालाकोटमा कफी खेती, भोगसिङ्गमा आलु, अलैची, फलामखानी र लुंखुमा चिया खेतीको फर्म, पाखापानी, लुंखु, वालाकोट, वालाकोट, भोगसिंगमा सुन्ताला तथा तरकारी व्लक, होश्राङ्गदी, पाखापानी, वालाकोट, भोगसिंग, होश्राङ्गदी, लुंखुमा वाखापालन फर्म, फलामखानीमा भेडापालन फर्म, गाईपालन फर्म दुधकालागि होश्राङ्गदी, लुंखु र पाखापानी, वंगुरपालन फर्म पाखापानी र लुंखु, लोकल कुखुरापालन फर्म सवै वार्ड, मौरीपालन फर्म लुंखु, पाखापानी, वालाकोट होश्राङ्गदी गर्ने गरी प्राथमिकता तय गरी प्रदेश सरकारको संवन्धित मंत्रालयमा माग गरि पठाईने छ ।

१४. स्थानियजातको विउ विजनको संरक्षणमा विउ वैक र स्थानियजातको पशुको संरक्षणकालागि श्रोत केन्द्र विकासकालागि प्रदेश सरकारसंग माग गरिनेछ । सवै वार्डमा कार्यक्रम संचालन गर्ने गरी माग गरिनेछ ।

अन्तमा,

सम्पूर्ण सभासद ज्यूहरु,

प्रस्तुत निति कार्यक्रम माथि यहाँहरुको सुझाव तथा टिप्पणी रहने छ र विषयगत साथै दफावार छलफलमा रचनात्मक सुझावको अपेक्षा सहित मेरो मन्तव्य यही अन्त गर्दछु ।

हार्दिक अभिवादन सहित ।

धन्यवाद॥

राजु प्रसाद पौडेल
अध्यक्ष
महाशिला गाँउपालिका